

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kladóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 -
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Vladke postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahéty az ünnep után napok kivételével.

Szerkesztőség és kladóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kladóhivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 145. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 junius 29.

Halicot elfoglaltuk.

Győzelem az egész vonalon.

Budapest, junius 28. (Hivatalos.)

Orosz hadszintér.

Kelet-Galiciában a szövetséges hadseregek folytatják az üldözést. Szakadatlan utóvédharcok közepette Lembergől északkeletre **tegnap Klodzienka-Zadworze vidékét érték el**, majd előcsapatokkal a Swizet, melynek alsó folyásán már átkeltek.

Halic birtokunkban van.

Halicstól felfelé a Dnyeszter déli partján nincs ellenség.

Öt napi súlyos harc után a Linsingen hadsereg csapatai **kierőszakolták a Dnyeszteren való átkelést**. A Dnyeszter arevonál többi szakaszán nyugalom van.

József Ferdinánd főherceg csapatai tegnap Naroltól délnyugatra **rohammal elfoglalták Plazcwot** és ma éjjel benyomultak a helységtől északkeletre emelkedő magaslatokon levő ellenséges badállásokba. **Az oroszok Narolon át visszavonulóban vannak**. Egyébként északkeleten a helyzet nem változott.

Egy repülőnk sikeres bombázásai.

Budapest, junius 28. (Hivatalos.)

Olasz hadszintér.

Az olasz hadszintéren a helyzet változatlan. Az ellenség teljesen téttlen, csak az ágyuharcok tartanak az összes arevonalakon tovább.

Tengerészeti repülőnk folyó hó 27-én Villa Vicentinál egy **ellenséges ötödléghajót lelőtt és leszállásra kényszerítette**; 28-án S. Cancianoban az **ellenséges tüzéségi telep kellő közepébe pusztító hatású nehéz bombát dobott**, a Sdobbaban egy gőzöst bombával súlyosan megrongált, úgy hogy annak hátulso része elsülyedt. Höfer. Min. eln. sajtóoszt.)

Az oroszok hasztalan erőlködnek.

Budapest, junius 28. (Saját tudósítónktól.) Csernovitzból jelentik: Az oroszok szüntelenül megkísérlik bukovinai állásaink áttörését. Legutóbb az elmúlt éjjel támadásukat az ellenség súlyos veszteségével viszszaavertük.

Fürdőruha-ujdonságok: fürdőköpenyek, törülközők, frottirlepedők, fürdőcipők nagy és izléses választékban.

Nagy fehérnemű-eladás battiszt garnitúrákban- fiu és leányka-fehérneműekben.

Baby-kelengyék vászon és végből vágott siffon, valamint fehérneműekből.

Győzelmes harcaink a Dnyeszternél.

Budapest, junius 28 A sajtóhadiszállásról jelentik:

A szövetségesek keletre irányuló egész frontján az üldözés nagy lendülettel tovább folyik.

A Dnyeszter mentén a nagyfontosságú halicsi hidfőt elfoglaltuk, magát a községet pedig József Ferdinánd csapatai rohammal bevették. Pflanzner-Baltin hadseregének arevonálán nyugalom van.

Az olaszok tegnap passzive viselkedtek.

Tárgyalásaink Romániával.

Az „Alkotmány” saját tudósítójának következő két táviratát közli:

A russzofil „Adeverul” jelenti: „Marghiloman párthivei körében elterjedt az a hír, hogy Titu Maiorescu a királytól Bratianu miniszterelnök beleegyezésével fontos diplomáciai megbízást kapott. Maiorescu ebből folyólag Bécsbe utazott. Elutazása előtt kétszer volt kihallgatáson a királynál és ezzel az alkalmattal elvben megállapították a tárgyalások alapját. Bizonyos, hogy Maiorescu megbízást kapott arra, hogy tárgyaljon az osztrák és magyar kormánnyal az oroszok elleni akcióbalepés feltételeiről, amelyekkel Románia kötelezi magát, formai módon, a központi hatalmakkal szemben, hogy megmarad a végleges semlegességben. Maiorescut felhatalmazták arra, hogy az oroszok elleni akcióba lépésért kérje Bukovina átengedését és Besszarábia elfoglalását abban az esetben, ha a központi hatalmak lesznek a győztesek, de a semlegességért Románia Bukovinával megelégszik. Maiorescunak ezt a megbízást csak akkor adták, amikor a király Berlinből megkapta az erre vonatkozó jegyzéket, hogy Románia végleges semlegességéért Ausztria részéről megkapja Bukovina déli részét és az oroszok elleni akcióbalepésért a központi hatalmak biztosítják Besszarábia átengedését, fentartva, Ausztria részére a tartomány északi részét, Hotint és környékét, amelyeket Ausztria

Női és Férfi gumiköpenyegek.

Az összes fehérneműek dacára a gyári nagy áremelkedéseknek, a régi árban árusítatnak

Czillér Imre áruházában.

jobban meg tud védeni, mint Románia. Ennek a jegyzéknek megérkezése után határozta el magát a király arra, hogy Maiorcut Bécsbe küldje.

Bukarestből jelenti továbbá az „Alkotmány” tudósítója:

Hiteles forrásból nyert információim alapján jelenthetem, hogy a német külügyi hivatal a következő ajánlatot tette a román kormánynak: Románia azonnal fegyveresen megszállhatja Bukovinát; Szerbiából a Timok völgyének azt a részét, amelyen románok laknak; Erdély pedig azt az autonómiát kapja meg, amit Horvát-Szlavonország ezeken felül pedig Besszarábiát. Az idegen államokból való területek birtokába Románia akkor jut, ha a központi hatalmak győztesen kerülnek ki a háborúból.

E táviratokban foglaltak egyrésze föltétlenül tévedésen alapszik; az Erdély autonómiájára vonatkozó részt például annál inkább alapos kételkedéssel kell fogadnunk, mert a tudósító szerint az ajánlatot a német kormány tette volna, a magyar kormányról szó sincs. Erdélyre vonatkozólag csak a magyar kormány tárgyalhatna, senki más; de egyenesen lehetetlenség föltételezni is, hogy ilyen ajánlatot a magyar kormány tett volna vagy hozzájárult volna. Bukovinára vonatkozólag is bizonytalannak ügyelni fognak arra, hogy a bukovinai csángók tovább is a monarchiához tartozzanak.

Lembergben.

Landauer Béla, az „Alkotmány” haditudósítója jelenti: Kedden, június 22 én reggel, miután alig másfél órája hagyta el az utolsó orosz tábori esendőr a várost, a janowi utról huszárorjárat a grodeki ut felől ulánus őrjárat lovagolt be. A huszárok őrmestere a boldogságában zokogó és táncoló néptől aranyórát kapott emléke, az ötös Landwehr-lánusokat bor, kalás, pénzjutalom, virágos fogadja. Tíz perccel később jött a 42 es gyalogezred egy százada, aztán az 1 ső és 25 ik Landwehr-ezred a kassai harminnégyesekkel. Délre az utcák, az utak és a terek, egész Lemberg megtelt poros, marcona magyar és osztrák bakákkal, körülöttük tomboló tömegek, akik ölelték, csókolták, vállukon hordozták katonáinkat. Az asszonyok közül sokan örömteljes felindulásukban szivgörsöket kaptak. Nem sokkal később Boehm-Ermolli lovassági tábornok már a tartománygyűlés épülete előtt fogadta a százezernyi tömeg ünneplését.

Hauser tanácsos megkérdezte a vezért, hogy Lemberget kizárólag osztrák és magyar csapatok foglalták e vissza? Boehm-Ermolli ekképp válaszolt:

— Igen, egyedül második hadseregünk, melynek szerencsém van az élen állani, hajtotta végre azt az operációt, aminek vége Lemberg felszabadulása volt. Hadseregem minden katonája igazi hős, amint ezt a nehézharcok eredménye igazolja.

Délután Mackensen előtt tüntetett Lemberg népe. A német hadvezért a polgármester így köszönti:

— Excellenciád személyében a legyőzhetetlen hadvezért esodáljuk és üdvözljük. Az egész világ legyen barát vagy ellenség, hódolattal néz fel kegyelmességedre.

Mackensen így válaszolt:

— Az osztrák és magyar csapatokkal egyesülten küzdünk mi németek itt, Nyugat-Galiciában és boldog vagyok, amikor kijelenthetem önöknek, hogy a lemergi

diadalt kizárólag az osztrák és magyar csapatok kitartásának és hősiességének köszönhetjük.

Frigyes főherceg, az osztrák és magyar seregek fővezére, tegnap óta porosztábornagy, ragyogó törzskara élén, jelenlétében tartotta bevonulását. A grodeki utról tízenegy órakor ért a külvárosba, beláthatatlan tömeg sorfala között a tartománygyűlési palotáig, ahol a küldöttségek, hivatalok, a katolikus őrmény, görög püspök és az egyetem rektora díszben várták. Graf Pininszky volt helytartó köszöntötte.

Innen a városházára, majd a Hotel Georgba robagott, ahol az összes jelenlévő osztrák és magyar és német generálisok tisztelgését fogadta. A felvirágozott városon át tért vissza vezérkarával a főhadiszállásra. Feltűnő meleg szeretettel bucsuzott a főherceg Böhm-Ermolliól.

A szerbek és Lemberg elfoglalása.

Szofia, június 28. Lemberg visszafoglalásának híre Szerbiában igen leverőleg hatott. A szerbek attól félnek, hogy most már a monarchia megkezdte ellenük az offenzívát Galiciában felszabadult csapataival.

Szasszonov a békéről.

A szentpétervári Rajec munkatársa egyes ellentétes hírek ellenőrzésére Szasszonov külügyminiszterhez fordult, aki fogadta az orosz újságírókat és kijelentette előtte, hogy egy újabb téli hadjáratra semmi kilátás sincsen. Szasszonov nem tett pozitív kijelentést arra vonatkozólag, hogy mikorra és miért várja a békét, de szavaiból kiérezhető az a felfogása, hogy a belső zavargások fogják végét vetni a háborúnak. A külügyminiszter kijelentette, hogy a cserkesz és őrmény hadak, meg a többi ázsiai csapatok, úgy látszik, örömet mennek harcba, de az európai városokból származó és ott állomásozó csapatok között ezzel egészen ellentétes tünetek mutatkoznak, olyan tünetek, melyekből egészen más, messzemenő következtetéseket lehet levonni.

Flottánk újabb sikere.

Flottánk újabb sikerét jelenti a flotta-parancsnokság:

Tengeralattjárónk egyike a hó 26-án az Adriai-tenger északi részében megtorpedózott és elsüllyesztett egy olasz torpedónaszádot. Flottaparancsnokság.

Olaszország a szerbek ellen.

Berlin, június 28. Szerbia és Montenegró adriai akciója növekvő elkedvetlenedést kelt Olaszországban. Jellemző erre nézve a Giornale d'Italia egyik cikke, melyben még attól a vádtól sem tartózkodik, hogy Bécs és Cetinje között titkos egyetértés állna fenn, s hogy a montenegróiak Ausztria és Magyarország megbízásából tartanak az Adria felé.

Az olaszok és a dardanellai akció.

Lugano, június 28. (Saját tud.) Az olaszok cáfolják a dardanellai akcióban való részvételüket. Tegnap a minisztertanács a mozgósítás további fejlesztésével foglalkozott.

Az olaszok rettegnek várainktól.

Pontresina, június 28. A Corriere della Sera az olasz haretéri helyzetről azt írja, hogy az osztrák határon levő váróv oly sűrű és oly rettenetes, hogy lehetetlen bárminő

oly módszer alkalmazása, amely a hosszas hadműveleteket kikerülhetővé tenné. Nagyszerűen védett fal áll velünk szemben, amely elzárja előlünk az utakat. Ezt a falat át kell törnünk, ha győzni akarunk.

Olasz csapatok a Dardanelláknál.

Genf, június 28. A római Tribuna szerint az olaszok két hadtesttel fognak részt venni a Dardanella akcióban és ezért igényt tartanak a Földközi-tenger keleti részére és Kisázsiaira.

Az Agenzia Nazionale szerint azonban Itália még nem határozott, hogy részt vesz-e a Dardanella akcióban, vagy pedig megmarad eddigi álláspontjánál.

Az olasz király sirt.

Budapest, június 28. (Saját tudósítónktól.) Luganoból jelentik: A plavai ütközetet az olasz király végigjárta. A piemonti katonák visszavonulásakor a szemtanúk szerint sirva fakadt, majd vigasztalta a piemontiakat.

A montenegróiak Albániában.

Lugano, június 28. A montenegrói csapatok elfoglalták San Giovanni di Meduat. Az albán törzsek Alessionál várják a montenegrói csapatokat, hol nagy ütközet várható.

Dernburg Berlinbe érkezett.

Budapest, június 28. (Tud. cenz. táv.) Berlinből táviratozzák:

Dernburg államtitkár Krisztianán és Stockholmon keresztül ideérkezett.

A török vezérkar hivatalos jelentései.

Konstantinápoly, június 28. A Milli távirati ügynökség jelenti a főhadiszállásról: A Dardanella-fronton Ari Burnunál tűzérési és gyalogsági tüzelés váltakozott; a bombavető is működésbe léptek. Sed il Bahr mellett az ellenség nehéz tűzérsege június 25 én dél óta heves tűz alá vette jobbszárnyunkon lévő sáncainkat, de nem ért vele célt. Balszárnyunkon az ellenség egy éjjeli támadása tűzünkben összeomlott. Az ellenség, hogy magát bombáink ellen óvassa, kénytelen volt lövészárkai előtt drótsövénnyel vonni. Anatoliai útegeink hatáson agyuzták a Sed il Bahrnál lévő elleneséges gyalogsági és tűzérsegi állásokat. A többi hadszíntéren nem fordult elő jelentősebb esemény. (Min. eln. sajtóosztály.)

Venizelosz a semlegesség mellett.

Bukarest, június 28. Athénből jelentik: A „Neon Aszti” Venizelosz nyilatkozatát közli, amelyet a lap munkatársának mondott.

— Sohasem állítottam, hogy Görögországnak okvetlenül bele kell avatkoznia a háborúba, — mondotta Venizelosz — csak azt hangoztattam, hogy az ország érdeke az entente politikájához való csatlakozásunkat követeli.

— Erre a következő okaim voltak: először, hogy kikerüljünk mostani diplomáciai elszigeteltségünkben, másodsor, hogy nemzeti aspirációinkat megvalósíthassuk, ha majd a függő kérdéseket véglegesen el fogják intézni. A kormánnyól való távozásom óta azonban a politikai helyzet nagyon megváltozott, s kétségtelen, hogy ha ismét átvenném a kormányzást, eddig való programomat alaposan át kellene revideálnom s bizonyos pontokban egészen megváltoztatnom.

Hogy állunk a husdrágasággal?

Indokolt-e a hentesek és mészárosok panasza.

A közönség élelmezésének egyik nagy akadálya a mostani husdrágaság. A közönség panaszkodik, hogy 5 koronás marhahús és 4 koronás sertés husárok mellett nemcsak naponkint, de még 2-3-szor hetenkint sem tud húst vásárolni, mert ilyen nagy kiadást nem csak a szegény, de a jobb módú és jövedelmű családok sem bírják meg.

Viszont a hentesek és mészárosok azt állítják, hogy még ilyen magas husárok mellett sem bírnak boldogulni, mert ők is nagyon magas áron kapják az élőállatot.

Erre nézve egyik szakember adatokat küldött be hozzánk, amelyben kimutatja, hogy mészárosaink és henteseink mily nagy nyereség mellett bocsátják a húst a közönség rendelkezésére s hogy a nehéz viszonyok mellett sincs indokolva a 4-5 koronás husár.

Ezek az adatok a vágómarhára vonatkozólag a következők:

Egy drb 600 kilogramos, tehát nem is sovány vágómarha ára élősúlyban kilónként elég magas áron 2 K 40 fillérjével számítva, 1440 korona.

Ebből kijön eladásra való hus 50 százaléka, vagyis

300 kiló à 5 kor.	1500— K
36 " bór à 2 40 K	86 40 K
25 " faggyu à 2 40 K.	60— K
Összesen: 1646 40 K	

tehát egy darab marha levágása után marad 246 korona 40 fillér, továbbá a szaru, köröm, bél, zsigerek értékesítésétől befolyó jövedelem. Ebből a jövedelemből fedezendő aztán a 8 korona 33 fillér vágási díj, a munka, az elárúsítás, stb., ami egy darab marhánál aligha rug 50 koronára, tehát még mindig legalább 200 korona haszon marad egy-egy vágómarhánál, ami talán még sem annyira megvetendő s így nincs indokolva az 5 koronás marhahúsár.

Majdnem így van a sertésnél.

Az élősúly leszámításával egy tisztán 120 kiló sertés vételára 3 korona 60 fillérjével, 432 korona.

A bevétel pedig így alakul:

50 kiló hus à 4 korona	200 K
60 kiló szalonna à 5 korona	325 K
Összesen: 525 K	

Mivel pedig a sertés belső részei, továbbá más felhasználható részek teljesen fedezik a levágással járó munkát s más kiadásokat fedezik, mutatkozik egy drb sertés után 93 K haszon, a kimérésre és a beszerzéssel járó fáradságért és kiadásokért.

Mészárosaink tehát éppen nem állíthatják, hogy a husárok megfelelnek a viszonyoknak, legteljebb arra panaszkodhatnak, hogy a közönség nem vásárolja a húst, annyira felesleggyázták az árát.

Szedjük össze nélkülözhető réz, ólom, ón, bronz tárgyait s ajándékozzuk hadi célra.

A nappali gyorsvonat-pár.

Hegedüs Nándor és társai indítványa.

A háboru hatása természetesen legjobban érezteti hatását a vasuti forgalomban, mert a vasut vonalakat és vonatszerelvényeket a csapatok, hadiszerek, élelmiszerek, a sebesültek és foglyok szállítása veszi igénybe.

Nagyvárad kereskedelme és ipara, sőt egész társadalmi is érzi ennek a hátrányát. Különösen a Nagyvárad-Budapest közötti viszonylatban hátrányos a Nagyváradról reggel 8 óra 41 perckor induló, valamint a Budapestről délután 2 óra 25 perckor induló gyorsvonatok beszüntetése.

Tekintettel arra, hogy más vonalokon már rendszeresen közlekednek a gyorsvonatok, Hegedüs Nándor törvényhatósági bizottsági tag önálló indítványt adott be Nagyvárad törvényhatósági bizottságához, amelyben indítványozza, hogy a törvényhatósági bizottság írjon fel a kereskedelmi miniszterhez a gyorsvonat forgalomba helyezéséért, egyben pedig kérje fel ugy Hlatky Endre főispánt, mint Rimler Károly polgármestert, hogy illetékes helyen járjanak közbe az említett gyorsvonat-pár forgalombahelyezése érdekében.

Hisszük, hogy az életrevaló indítványnak meg is lesz a kellő sikere, ha a főispán nagy tekintélyével és befolyásával közbelép az illetékes fórumoknál.

Az indítvány különben a következő:

Tek. Törvényhatósági bizottság!

A vasuti közlekedésben a mozgósítás folyamán beállott korlátozás igen érzékenyen érinti Nagyvárad város közönségét. Idestova egy éve teljes megnyugvással konstatáljuk ezt, mert tudjuk, hogy a hadviselés érdekében nemcsak kényelmünket, de vitális érdekeinket is kell áldoznunk.

Az utóbbi hónapokban azonban hivatalos közleményekből és hírlapi cikkekből tudjuk, hogy az ország különböző területein a vasuti forgalom korlátait lényegesen tagították. Így a budapesti és bécsi vonalon új gyorsvonatok indultak meg, a Délvidéken (Szeged Szabadka, Temesvár) csaknem a normális állapotoknak megfelelő vasuti közlekedést állították vissza, sőt a hadszíntérhez közelebb felső magyarországi vonalakra is lényegesen enyhítették a személyforgalom megszorítását. Az pedig köztudomású, hogy a nagyvárad-arad-tóvisi vonalon a nappali gyorsvonat éppenséggel nem szünetelt az egész háboru alatt.

Mindezek az üdvös változások élesztik bennünk azt az óhaját, hogy Nagyvárad legalább egyik nappali gyorsvonatát kapja vissza, mert a Békéscsabán át való csatlakozással közlekedő nappali félig gyors-, félig személyvonat az igényeket nem elégítheti ki. Feltétlen szükségét érzi a város közönsége annak, hogy egy évi szünetelés után az 506 és 505. számú gyorsvonatok a forgalomba helyeztessenek.

A tek. törvényhatósági bizottság előtt felesleges ennek a szükségességét indokolni. Mindnyájan belátjuk, hogy amennyiben csak egy mód is van, a gyorsvonatnak a forgalomba helyezésével a M. Á. V. igazgatósága Nagyvárad város jogosult érdekeinek megbecsülhetetlen szolgálatokat tenne. Ugy gondoljuk, most, amikor más vidékek polgári forgalmát is javítják, elérkezettnek találhatjuk az időt, hogy e kívánságunkat hangoztassuk s illetékes fórumok elé juttassuk. Abban a reményben, hogy a mai hadihelyzet feltétlenül megengedi s újabb nem remélt események a budapest-nagyvárad-predeáli vonatnak a mainál nagyobb

igénybevételét nem teszik szükségessé, tisztelettel indítványozzuk:

Méltóztassék a kereskedelmi m. kir. miniszter urtól, illetve a MÁV. igazgatóságától sürgősen kérni, hogy az említett gyorsvonat forgalomba helyeztessék; méltóztassék Hlatky Endre főispán ur öméltóságát felkérni, hogy a város közönségének e kérését illetékes helyen sulyos szavaival tolmácsolni s támogatni kegyeskedjék; hívja fel a város polgármesterét, hogy a kérelem szorgalmazása érdekében személyesen is haladéktalanul és nyomtatékosan járjon el.

Teljes tisztelettel:

Hegedüs Nándor, dr Bleyer Endre,
Grósz Géza, dr Löblé László,
Boros Jenő, dr Rezső Mór,
Perzel Adolf, Ineze Lipót, dr Adorján
Armin, Balog Vilmos, Kiss Dávid,
stb. törvényhatósági biz. tagok.

Papiros paplant készítenek a katonáknak.

A „Jobbkéz” újabb akciója.

A „Jobbkéz” egyesület törvényszéki helységében a jótékonyaság nemes ügyét páratlan szorgalommal és szeretettel végző hölgyek egy minden tekintetben nevezetes és előnyös tervnek megvalósításán fáradoznak. A harcúterén küzdő magyar katonák egészségi állapotát igyekeznek még jobban megoltalmazni a széles keretek között megindult akcióval, amelynek gondolatát a fővárosból hozta le Krammer Teréz, a kiváló operaénekesnőnek a leánya, aki jelenleg Kőszeghy József főmérnök vendégszerető házában tartózkodik.

Ugyanis a fővárosi Iparművészeti Múzeum épületében levő hadikórházban az ápolónői hivatást teljesítő urihölgyek igen érdekes ujtást hoztak be. Nevezetesen a harcúterén küzdő katonák részére paplanokat készítettek, amelyeket, hogy a hideggel és az időjárás viszontagságaival szemben ellenállóbbá tegyenek, ujságpapírossal bélelték ki fölötté eredeti és eredményes módon. Így a harcúterre került papírossal bélelt paplanokat nagyon dicsérték a katonák és az újfajta találmánynak nagy kelendősege támadt egyszerre.

Ilyen papiros paplan készítés céljából indult meg egy nagyobb szabású munka a „Jobbkéz” hölgyei között, akik már megkezdtek a tegnapi nap a papiros paplanok készítését. Minél intenzívebben és nagyobb mennyiségben készülhessenek a paplanok, ezért kéri a „Jobbkéz” Egyesület a város közönségét, hogy a felesleges ujságpapírokat az egyesülethez juttassa.

Az ujság papírosokból alkalmas módon bélelt paplanok igen melegtartók és ellenállóak a hideggel, a vízzel szemben.

A „Jobbkéz” egyesület helyiségében különben is szorgos munka folyik és újabb jótékonyasági tervek kovácsolódnak. Julius hónapban lesz egy ünnepség a Magyar Nők Korona Alapja javára. Már mostan nagyban fáradoznak a Hadsegélyző Bizottság hölgytagjainak a toborzásával. A városháza tanács-termében a jövő hétfőn délelőtt fogja a megalkult hölgybizottság ülését tartani.

Még egy rendkívüli ujtást hozott be a „Jobbkéz” agilis vezetője, Pally Lajosné. Nemcsak hölgyek alkotják a „Jobbkéz” egye-

sület munkás táborát, hanem fiatal középiskolai tanulók is ott tevékenykednek és dolgoznak a hölgyekkel a jótékonyág érdekében. A fiatal emberek legnagyobb részét az irodai munkákat végzik, de más egyéb és egyéni szükségükhöz illő szolgálattal igyekeznek előmozdítani a „Jobbkéz” egyesület eredményes munkásságát. *Baranyi István, Marosi István, Bordon Sándor, Moldoványi László, Öttömösy Dezső és Papp Károly* azok a fiatal emberek, akik nap-nap mellett ott munkálkodnak a „Jobbkéz” egyesület helyiségében.

Imrik Kornélia hangversenyének sikere.

Nagyértékű és színes műsoru hangversenyt élveztünk vasárnap délután. *Imrik Kornélia* tartotta meg ezidén első hangversenyét. A Katolikus Kör hatalmas, főhéher nagytermében szép számmal voltak képviselve városunk intelligenciája és a zene lelkes hívei.

Imrik Kornélia hangversenyével igen értékes dolgot produkált, s növendékei bámulatos előhaladásról tettek tanubizonyosságot, mindegyikükben megvolt az a kiforrott játékbeli készség, amelyet csak egy olyan tekintélyes és művészelkü tanár ruházhatott rájuk, mint *Imrik Kornélia*.

A legapróbb növendékek is épp úgy, mint a nagyok, lelkes tapsokat váltottak ki játékaikkal a közönség körében.

Kedves játékot produkáltak *Rákosi Ilonka, Requinnyi Paula, Roth Klári, Imrik Mária és Klein Ilonka*. Kiváló technikával adta elő *Boros Elza* Rhöde Freundvollját. Frappáns sikert aratott *Popovics Nóra* egy Chopin-heringóval és Lach Menuettjével. *Pompás* összjáték nyilvánult meg *Lázár Lőrinc* és *Békésy Piroska* négykezesében. *Justh Magda* bámulatos művészettel és ragyogó színezéssel adott elő két klasszikus zeneszámot. Ugyancsak kiváló művészi hajlam mutatkozott *Imrik Ilonka* játékában is. *Csillag Emilia* hatásosan interpretálta *Liszt Ferenc* egyik nagyértékű rapszódiaját. Rendkívül lelkes hangulatot teremtett *Liszt* győzelmi indulója, amelynek tehetséges előadói: *Csillag Emilia, Békésy Piroska, Justh Magda* és *Forgách Hajnalka* forró tapsvihart vívtak ki.

Külön meg kell dicsérnünk művészi játékáért magát *Imrik Kornéliát*, aki szerepelt tanítványai sorában a műsoron.

Tomboló tapsvihár közepette lépett ezután a pódiumra *Sz. Zsigmondy Anna* urné, aki több magyar népdal előadásával csillogtatta kiváló énektudását és elbájoló előadásával valósággal lenyűgözte a közönséget. *Sz. Zsigmondy Annának* szép virágcsokorral honorálta meg a rendezőség a hangversenyen való kedves közreműködését. Ugyancsak hatalmas virágcsokrot kapott *Imrik Kornélia* is, mint tanítványainak hálájának dokumentumát.

A hangverseny anyagiakban is szép sikert aratott, s a befolyt jövedelem a Vöröskereszt Egylet rendelkezésére lett bocsájtva.

A hangversenyen a következő felülfizetések történtek:

Bilkei Papp Anna 20, *Papp Anna* 10, *Imrik S. Zoltán* 10, *Haltenberger Vilmosné* 10, *Winkler Josefín* 8, *Schlauch Josefín* 7, özv. *Krentz Ferencné* 5, *Imrik Péter* 5, dr. *Fráter Imre* 4, *Fülöp Etelka* 2, K. 2, *Kovács Candid* 2, *Peszék Ferenc* 1, *Gerő Zsigmond* 1, *Schwartz Ernőné* 1 korona. Összesen 88 korona.

Adakozzunk fémtárgyakat a hadsereg céljaira.

Mezei munkások aratási szabadsága.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 7256—1915 eln. számú körrendelete folytán közhírré tesz, hogy mind a közös hadseregbeli mind a honvéd legénység abban a mértékben, a mint azt a hadra kelt sereg részére szükséges pótlások készletbe helyezése és a kiképzés megengedi: kaszálási, aratási és cséplési munkálatokra 14 napra szabadságot ad és pedig: 1. az önálló mezőgazdák illetőleg ilyenek hozzátartozói, de csak saját birtokukra illetőleg szüleik birtokára; 2. mezőgazdasági munkások. A szabadságot az illető katonának személyesen a kihallgatáson (Rapporton) kell kérelmeznie. A szabadságot a póttestparancsnok engedélyezi. A szabadságot a rendőrség útján ellenőriztetni fognak, hogy azt a munkát, amelyre szabadságot kaptak, tényleg végzik-e. Azok, akik munkájukat nem végzik, az illetékes katonai parancsnokságnak azonnal bejelentetnek, amely hatóság a munkát nem végzőket megfogja büntetni.

A mezőgazdák és munkásoknak egyéni szabadságolásán kívül a kaszálási, aratási és cséplési munkálaloknak végzésére 20 katonából álló munkás csoportok is fognak alakítani. Ezek a munkás csoportok erélyes és megbízható altszázvezetése mellett községeknek és egyes földbirtokosoknak rendelkezésére bocsátatnak. A munkás-csoportoknak kirendelése iránti kérvény ahhoz a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézendő, ahol a póttest van (Nagyváradon tehát a m. kir. honvéd állomásparancsnoksághoz). A birtokosoknak erre vonatkozó kérvénye a katonai ügyosztály által láttamozandó.

A munkás-csoportnak és a mellé adott altszázvezetése elszállásolása és élelmezése a munkás csoportot igénybevevő birtokos feladata. Az élelmezést a munkaadó az altszázvezetéstől élelmezési pénzért tartozik teljesíteni, amely pénz átvétele nyugtázzandó. A munkás-csoport tagjainak, valamint az azok mellé felügyelet céljából kirendelt altszázvezetőknek a munkaadó mindegyik munkanapért a helyi szokásos napszámának megfelelő munkadíjat tartozik kifizetni. Az utazási költségek a munkaadót nem terhelik.

A fenti rendelet értelmében felhívom a nagyváradi mezőgazdákat és birtokosokat, hogy munkás szükségletüket összeírás végett a katonai ügyosztálynál azonnal jelentésük be.

Nagyvárad, 1915 június 25.

Eleméry Ferenc,
katonai ügytanácsnok.

Bethmann-Hollweg és Jagow Bécsben. Bécsből jelentik fálhivatalosan: Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellár Jagow külügyi államtitkár társaságában a német főhadiszállásról idérkezett, hogy báró Burián közös külügyminisztert meglátogassa. Bethmann-Hollweg birodalmi kancellárt Ófelsége ma kihallgatáson fogadta.

A Fremdenblatt írja: Azokhoz az összejövetelekhez, amelyek a világháború folyamán a közép-európai hatalmak államférfiai között végbementek és amelyek a szövetségeseik között való teljes összhang természetesebb kifejezéseinek tekinthetők, csatlakozik most Bethmann-Hollweg és Jagow látogatása báró Burián közös külügyminiszternél is Bethmann-Hollweg kancellárt Ófelsége kihallgatáson fogadta, a kancellárnak továbbá alkalma volt a monarchia vezető államférfiaival a helyzetről eszmecsere folytatni és ezzel folytatni azt a gyakorlatot, amely a háború folyamán a két szövetséges közös

céljaira olyan hasznosnak bizonyult. Német vendégeink bizonyára lakosságunkról is, melynek lelkes hazaszeretete és a német szövetséghez való hű barátsága a legutóbbi napokban oly fölemelően nyilvánult meg, azt az impressziót nyerte, hogy teljes bizalommal tekint a további hadiesemények elé.

HIREK

*** Péter Pál ünnepe.** Az apostolfejedelmek ünnepe van ma. E napon szentek vértanuhaltát egyszerre, az alázatos Szent Péter a megfordított kereszten, Szent Pál, a nemzetek apostola, mint római polgár halt meg: fejét kard szelte le s a levágott fej három helyen érintette a földet, s e helyekről források szöktek fel azonnal. Ez a nap az iskolai év zárónapja, amikor a tanulóifjúság szétoszlik a bizonyítvány kiosztása után. Ma csak az értesítők kiosztása lesz, mert az iskolai év már egy hónapja véget ért. A gazdasági évnek a mai nap jelzi a legfontosabb szakát, ez az aratás kezdete. Az egész nemzet várja reményei teljesedését ettől a naptól. Az ünnep alkalmából a székesegyházban d. e. 9 órakor ünnepi nagy mise lesz, melyet *Spett Gyula* apátkanonok tart teljes segédlettel. A katolikus templomban ünnepélyes szentmisét s predikációt tartanak.

*** Gyászmise a trónörökös pár lelkiüdvéért.** A katonaság kérelmére tegnap d. e. 9 órakor ünnepélyes gyászmise volt a székesegyházban a Szerajevóban legyilkolt trónörökös párért haláluk évfordulóján. A gyászmisét *Grósz Béla* nagyprépost, apostoli protonotarius tartotta fényes segédlettel. A gyászmisén jelen volt a helyőrség egész tisztikara s a legénység teljesen megtöltötte a templomot.

*** Katonai kitüntetések.** A király *Krausz Rezső* altábornagynak, hadsereg vezérkari főnöki minőségében kiváló szolgálata elismerésül a Lipót rend hadi-ékitményes középkeresztjét, *Maag Ede* 70. gyalogezredbeli ezredesnek az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és eredményteljes magatartásának elismerésül a vaskoronarend hadi-ékitményes III. osztályát adományozta, azonkívül megparancsolta, hogy *Vostinár János* és *Öttömösy Zoltán* dr. 37. gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak, *Drexler Rezső* 101. gyalogezredbeli, az 5—101. katonai munkás osztághoz beosztott tart. főhadnagynak és *Rumpf Károly*, a 20. honvéd gyaloghadosztályhoz beosztott 7. vonat-osztálybeli főhadnagynak a legfelsőbb dícsérő elismerés tudtul adassék. A 4. honvéd gyalogezredbeli *Földváry Mihály* tart. zászlós, *Baranyai Géza* és *Tábor Zoltán* tart. hadapród őrmesternek, *Bánszky Mihály*, *Mészáros Ferenc*, *Schuller Antal*, *Broskó István* és *Teuchmann János* őrmesternek és *Boros Ferenc* szakaszvezető az I. osztályu ezüst vitézségi érmet, dr. *Bige Géza* tart. hadnagy és *Kovács Géza* tart. zászlós és *Széplaki János* őrmester a II. osztályu ezüst vitézségi érmet kapták vitézségükért.

*** A német császár koszorúja az elhunyt trónörökös-pár sírján.** Tudósítónk táviratozza, hogy bécsi jelentés szerint a német nagykövet császárhoz megbízásból Arzstettenbe utazott, hogy a néhai trónörökös-pár szarkofágjára két koszorút helyezzen el.

* **A Szigligeti-Társaság** vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta évi közgyűlését Rádl Ödön kir. tanácsos elnöklésével. Megjelentek a közgyűlésen: Hlatky Endre főispán, dr Imrik Péter, dr Vucskics Gyula, dr Némethy Gyula, Rimler Károly, dr Adorján Ármin, Kozáry Gyula, Böszörményi Géza, Báthory Ferencz, dr Várnay Ferencz, Köszeghy József, Gábel Jakab, Nosz Gusztáv, Kocsán János, Láng József és Sas Ede főtitkár. A gyűlés első tárgya az évi jelentés volt, amelynek kapcsán Várnai Ferencz rámutatott arra, hogy a Szigligeti-Társaság példaadó volt a háborús felolvasó ülések rendezésében, aminek az érdeme Rádl Ödön elnöké és Sas Ede főtitkáré, aki a felolvasások rendezését indítványozta is. Javaslatára a közgyűlés az elnöknek és a főtitkárnak köszönetet szavazott, valamint Vucskics Gyula indítványára a felolvasó ülések közreműködőinek is. A jelentést, a népkönyvtári bizottság jelentését és a számadásokat azután tudomásul vették, mire a közgyűlés véget ért.

* **Gróf Széchényi Emil hősi halála.** Gróf Csekonics Endre, a Vörös-Kereszt főmegbizottja itt jártakor általánosan feltűnt kíséretében egy huszártiszt előkelő, szabályos metszésű magyaros arcúval. Ez a huszártiszt gróf Széchényi Emil volt. Most vesszük a szomorú hírt, hogy a grófnak hirtelen szolgálatot teljesítő fia: gróf Széchényi Emil huszárfőhadnagy Kolomeánál elesett. A hős holttestét családjá haza hozatja, ma indul a koporsó Budapestre, ahol a hőst, mint végleges nyugalóhelyen eltemetik.

* **Felemlik a főszoigabirók utiátalányát.** A háború következtében számtalanszor megtörtént már eddig is, hogy a járási főszoigabirók olyan ügyekben szállottak ki, amelyeket a háború tett szükségessé, különben egyáltalán nem mentek volna ki. Ezekért a kiadásokért a főszoigabirók nem számíthatnak fel semmi nemű költséget s így a felmerülő kiadásokat sajátjukból voltak kénytelenek fizetni. Most a minisztertől rendelet érkezett, mely szerint a jövőben a főszoigabirók a kiszállások folytán felmerült kiadásokért a miniszter kárpótlást ad. A kárpótlást miniszteri tanácsban szavazták meg. E szerint 1915 január 1-től visszamenőleg egy összegben kapják a kárpótlást, mely az esedékes utiátalány 30 százalékát teszi ki. A kárpótlást a miniszter már ki is utalta.

* **A 43-50 évesek szemléje Ausztriában.** Bécsből jelentik: A 43-50 évesek szemléjéről elterjedt különböző téves hirre vonatkozólag illetékes helyről közlik, hogy úgy a már szolgált és nem szolgált népfelkelőket egyformán vizsgálatnak vetik alá. A már szolgált 43-50 éves népfelkelők felmentése iránti kérvényeket már most be lehet adni, lehetőleg július 3-ig.

* **Lahovary János meghalt.** Bukarestből írják: Lahovary János, volt konzervatív miniszter, ma délelőtt hirtelen meghalt. A Vossische Zeitung Bukarestbe küldött tudósítója Lahovary János haláláról a következőket táviratozza: Az a volt külügyminiszter, aki a nála megszokott óriási tulzásokkal éppen most adta ki a jelszót az itteni hecclapoknak, hogy ütött Románia sorsdöntő órája, vasárnap hirtelen meghalt. A

legutóbbi napok izgalmai okozták az amugy is szívbeteg Lahovary halálát.

* **Vaskereszt.** A király megengedte, hogy Száhlender Béla vezérkari testületbeli őrnagy a Vilmos német császár által neki adományozott Vaskereszt II. osztályát elfogadja és viselje.

* **Adakozzunk a vak katonáknak.** A háboruban megvakult katonáinkról minden magyar hazafinak kötelessége gondoskodni. Mindenki, amennyire teheti segítse előre a vak katonák ügyét, adakozzunk a vak katonáknak! *Mihalovits Margitka* egy szép diszes, fehér selyem festett párnát készített s azt kisorsoltatta. A kisorsolásnál begyűlt összeget, 61 K 40 fillért pedig szerkesztőségünk után a háboruban megvakult hőseinknek adja. Adományokat a nemes célra állandóan gyűjt a „Tiszántúl” szerkesztőségünk. Eddig a vak katonáknak 1698 K 13 fillért gyűjtött a „Tiszántúl.”

* **Hazamehetnek az olasz nők.** A belügyminisztertől tegnap rendelet érkezett Fráter Barnabás alispánhoz az olasz internáltak dolgában. A rendelet értelmében minden olasz nő hazamehet. Hazamehetnek a 18 évnél fiatalabb és az 50 évnél idősebb férfiak is, akik ellen bünvádi eljárás nincs folyamatban. A hazatérés idejét a miniszter fogja megállapítani.

* **A hadi árvák ügye.** Az Országos Katolikus Szövetség a háboruban elesettek árváiért indított mozgalom érdekében első lépésként az illetékes egyházmegyei főhatóságokhoz fordult. *Boromisza Tibor* dr szatmári püspök erre Zichy János grófnak, az Országos Katolikus Szövetség elnökének következőleg válaszolt: „Nagyméltóságú Gróf Elnök Ur! Örömmel üdvözlöm az Országos Katolikus Szövetségnek, mint erre leg-hivatottabb tényezőnek ama kezdeményezését, amelyről Nagyméltóságod e hó 15-én értesíteni kegyeskedett: a háború folytán árvaságra jutott katolikus gyermekek vallásos nevelésének biztosítását. A vallási tekintetben szintelen, sőt ellenséges irányu alakulásokkal szemben a katolikus társadalomnak szigorú kötelessége az országos akcióra teljes befolyását olyan irányban érvényesíteni, hogy amikor az árvák elhelyezéséről gondoskodás történik, ugyanakkor legnagyobb kincsüknek, szent vallásuknak megőrzéséről a katolikus vallás elvei szerint való nevelésükéről történjen gondoskodás. Ebben az irányban várok sokat az Országos Katolikus Szövetségtől, amelynek feladata a katolikus társadalom ilyen irányu mozgalomának a szervezéssel erőt adni és így sikereit biztosítani. A szervezés kezdete gyanánt megalakítandó nagy bizottságba egyházmegyéim területéről kizemelt egyének neveit a mellékelt jegyzékben idezárom és a Nagyméltóságod böles vezetésé alatt megindult mozgalom sikere érdekében készségesen ajánlom föl erkölcsi és anyagi támogatásomat.”

* **Indítvány az állatok rekvirálására.** Vasvármegye törvényhatósága a legutóbb tartott közgyűlésén igen életrevaló határozatot hozott. A határozat alapján a vármegye feliratot fog intézni a kormányhoz, hogy elsősorban a rekvirálást a jövőben a közigazgatási hatóság végezze. Egyben kimondták azt is, hogy a jövőben nemcsak a terményeket, hanem az állatokat is rekvirálják. A rekvirálás alapján a hatóság árusítaná a húst és így nem történhetne meg az, hogy oly horribilis összeget fizessenek a fogyasztó polgárok. A határozatot Biharvármegyének is megküldték hasonló határozathozatal végett.

* **Désy Zoltán exhumálása.** Budapesti tudósítónk jelentik, hogy *Szterényi József* huszonegyedikéről keltezett levelet kapott Pflanzner-Baltin vezérkarától, amelyben tudatják, hogy a hősi halált halt *Désy Zoltán* képviselő exhumálása 17-én végbement. Az agnoszkálás után a holttestet új koporsóba és új sirba helyezték el.

* **Halálozás.** Özv. *Szeghalmy Bálintné* szül. Kovács Julia, néhai Szeghalmy Bálint tekintélyes nagyváradi építő iparos özvegye, 63 éves korában elhunyt. Elhunytát gyermekei és nagy számu rokonai gyászolják. Temetése ma, kedden, június 29-én délelőtt 9 órakor lesz a Szent János-utca 82. számú háztól.

* **Olcsóbb lett a városi zsir.** Tudvalevőleg Nagyvárad városa már korábban nagyobb mennyiségű zsirt szerzett be, hogy a közönség zsirral való ellátása fenakadást ne szenvedjen. A városi zsir forgalomba hozatalának az a közvetlen haszna is megvan, hogy a zsirákat az egész városban csökkentette. A megejtett vegyelemzés igazolta, hogy a városi zsir minden tekintetben kifogástalan. A zsir árának újabb csökkentésére vonatkozólag a következő értesítést kaptuk:

Értesitem a város közönségét, hogy a Rákóczi ut 12. számú alatti ugynevezett Apolló-épületben levő városi zsir boltban frissen olvasztott elsőminőségű disznózsir kilogrammonként 4 korona 70 filléért vásárolható. Ez előnyös ármegállapítás révén jelentős kedvezményhez jut hozzá a város közönsége. Egyben közlöm a város közönségével, hogy a legutóbbi vegyvizsgálat a zsirt kifogástalan minőségűnek találta. Annak tisztaságáért, kifogástalan jószágáért az éllemzési ügyosztály teljes szavatosságot vállal. Nagyvárad, 1915. évi június hó 26. án. *Lukács Ödön*, polgármester helyettes.

* **A BMKE közgyűlése.** A Bihar-megyei Magyar Közművelődési Egyesület tegnap tartotta meg a feloslás kimondására vonatkozó második közgyűlését. A közgyűlésen Rimler Károly polgármester konstatalta, hogy a tagok kétharmada nem jelent meg, ezért a gyűlést határozatképtelenné jelentette ki. Az új közgyűlést július 3-án tartja meg az egyesület.

* **Új postahivatal Nagyszalontán.** Hirdetmény. Biharvármegyében Nagyszalonta községben a Kálmint-teremben levő 4. számú házban „Nagyszalonta 2” elnevezéssel 1915. évi július hó 1-én postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal postamesteri kezelésben teljes feladó szolgálattal és a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt fog működni s postai összeköttetését a Nagyszalontán közlekedő II., III. és IV-ik számú kettősfogatu karid postajáratok után a Nagyvárad és Szeged között közlekedő kalauz postákkal és a Nagyszalontán eddig is működött s 1915. évi július hó 1-étől kezdve „Nagyszalonta 1” elnevezésű posta és távirtda hivatallal fogja nyerni. Nagyvárad 1915. június 23. *Siket, m. kir. posta- és táv. főigazgató.*

* **Öngyilkosság.** *Csizmadia Sándor* 76 éves derecskei lakos borzalmas módon vetett véget életének. Tegnap reggel, mikor hozzátartozói nem voltak odahaza a lakásban felakasztotta magát. Mikor észre vették már halott volt. A megtartott vizsgálat során megállapították, hogy az öngyilkosságot *Csizmadia* gyógyíthatatlan betegsége és felesége halála feletti bánatában követte el.

* **Kacagató moziszkacs a Vigadóban.** Szerdán, június hó 30-án és csütörtökön július hó 1-én este 7 és 9 órakor kacagató új moziszkacs: *Szókik a nőm!* Énekes mozi-szkacs 4 részben. Irta: *Adorján*

László. Zenéjét szerette Hetényi Heidelberg Albert. Személyek: apavári Gutwillig Mór udv. tanácsos, Szabados László. Janka neje, Károlyi Sári. Evelin, társalkodónője Mátyai Aranka. Von der Lilion Amadé, attaché Vajda Dezső. Pinker Tóni. magán detektív, Andorffy Péter. Történi Budapest. Jegyek válthatók a Vigadó pénztáránál d. u. 2 órától kezdve.

A selyemhernyótenyésztők figyelmébe. Köztudomású dolog, hogy a háboru kezdete óta nagy hiány mutatkozik aprópénzben. Nehogy emiatt a selyemgubóleváltás alkalmával a vételár kifizetése nehézségekbe ütközzék, figyelmeztetjük a selyemgubótermelőket, hogy megfelelő mennyiségű aprópénzt 2 és 1 koronás, 20, 10, 2 és 1 filléres váltópénzt vigyenek magukkal, hogy szükség esetén egy 10 koronásból visszatudjanak adni, mert nincsen kizárva, hogy a pénztár, mely a gubóvetelárak kifizetésére már utasított, nem tud kellő mennyiségű aprópénzt szerezni s így nem tudná az esedékes vételárt az egyes tenyésztőknek skadálytalanul kifizetni, ami azután felesleges idővesztéssel és hiábavaló kellemetlenséggel járna a termelőre nézve. Aki ezen figyelmeztetésünket betartja, haladéktalanul megkapja gubóiért a járandóságot. Szekszárd, 1915. évi június hó 5-én. M. kir. orsz. selyem. felügyelőség, Szekszárdon.

*** Nagyvárad és vidéki gyengéledő katonasághoz küldök figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól. Ajánlok valódi konyakot, bort, likőrt, rumot, szilvóriumot, seprőt, borovicskát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Harettérre szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipói turó, málnaszörp, cukorkák nagyban árak mellett. Ostsé, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat! Aszódí 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódí Kossuth-utca és Rákóczi-ut.**

*** Zsuzsi kisasszony** a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódíval szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olcsóárban. Húr különlegességek.

*** Forolin** biztos és gyors hatású háziszor és lábizzadási ellen üdítő szagtalanító! nem zsiros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

CIPÓ

üdenszáim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, miltessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

x **Mindennemű molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

*** Okleveles tanító, a nagy szünetidőre magántanítást vállal. Cím a kiadóban.**

*** Kiadó modern berendezésű butorozott szobák fürdőszoba használatával katonatisztek, kadettok, önkéntesek és civil uraknak, esetleg szolgálószobával hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor u. 4.**

TANÜGY

Beiratások a főgimnáziumba. A nagyvárad premontrai főgimnázium igazgatósága ismételt ízben tudatja, hogy az I. a) b) és V. osztályokba való előjegyzést f. évi július hó 1. és 2. ik napján végzi, ez alkalommal arra is felhívja a főgimnázium összes tanulóinak figyelmét, hogy a lefolyt iskolai évről kiadott értesítőket ugyancsak július hó 1. és 2. ik napján s folytatólag az igazgatóság hivatalos óráiban (hétköznapokon d. e. 9-11) bármikor átvehetik.

Beírás. A nagyvárad felső kereskedelmi fiu- és leányiskola igazgatósága közhírré teszi, hogy a főlvetel az 1915-16. iki tanévre, amely a közbeesett egy hétig tartó vizsgálatok miatt fennakadt, a hét folyamán tovább folyik.

Beiratások a főreáliskolába. A beiratások a főreáliskolában f. év. július hó 2-án lesznek délelőtt 9-12 óráig a főreáliskola épületében (I. emelet, igazgatói iroda). Az I. osztályba iratkozók a következő okmányokat tartoznak felmutatni: születési bizonyítványt, a IV. ik elemi iskola elvégzéséről szóló bizonyítványt, himlőoltási bizonyítványt. A többi osztályba a tanulók a mult tanévi bizonyítvány alapján vétetnek fel. A beiratásnál a szülők vagy gyámjuk kíséretében tartoznak megjelenni. A beiratásnál fizetendő összeg 16 korona. Minthogy a főreáliskola az imézet története számára megakarja örökíteni azon tanítványainak és volt tanítványainak a neveit, akik a jelenlegi világ háboruban akár a harcúterén akár itthon bármilyen mértékben fegyveres szolgálót teljesítettek, azért az igazgatóság azzal a közzelennel fordul tanítványaihoz, illetőleg volt tanítványaihoz és ezek hozzájártozóikhoz, sziveskedjenek fegyveres szolgálót teljesítő tanítványaink sorsáról (mióta, hol, mely minőségben teljesítettek fegyveres szolgálót, kiüntetés, sebesülés stb.) a főreáliskola igazgatóságát akár levélben akár személyesen értesíteni. A főreáliskola igazgatósága.

IRODÁLOM

Uj Idők. Az uj évnegyed első számában Herczeg Ferenc elbeszélést irt Az utolsó villamoskocsi címmel. Az uj regény Gábor Andor műve és címe Egy untauglich noteszából, a fordított regény pedig Ingoborg Volluarts lak dán regénye, Az ezredes ur leányai. A szövegrészből megemlítjük az ideai nyaralás cikkét, továbbá a Holt-tenger ismertetését, amelyet dr Szabó Jenő irt, Barsi Jenő rajzát (Az ellenállhatatlan), a Pillanatfölvételek ötletes rovatát, Farkas Imre és Varságh János verseit, cikket Bakasai Sándorról és az elhunyt író egyik elbeszélését, melynek címe a Recept, míg a képek közül

fölsoroljuk a Citta de Ferrara kormányozható léghajó fényképét, képet a visszafoglalt Przemysl szétrombolt erődeiről, a borislavi égő naftaforrásokról, a különböző harcúterek érdekes epizódjairól. Az Uj Idők szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI. Andrássy ut 16. sz. Az előfizetési díj negyedévre 6 korona, félévre 10 korona.

Az **Élet** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) június 20.-i száma a következő gazdag és bő tartalommal jelent meg: A vallásos költészet. (II) Harsányi Lajos. A szelid pap első miséje napján. (Költemény.) Pokorny Margit. — Régi dal. (Elbeszélés.) Törökne Kovács Hermin. — Sivatagban, őserdőben. . . (Regény) Sienkiewicz-Bányai. — Tiroli hegyek között. Némethy Ödön. — Az ujság. (Költemény.) Angyal Dezső. — A reklámbeteg. (Elbeszélés.) Vitus Béla. — Kultura. — Hétről hétre. — Szerkesztői úzenetek. Ezenkívül egész sokaságát közli az érdekes és aktuális képeknek. A kiünő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Legujabb táviratok.

Közeledünk a Bug-szakaszhoz.

Német sikerek nyugaton.

Berlin, június 28. A nagy főhadiszállás jelentí:

Nyugati hadszíntér.

Arrastól északra a Souchez Aix-Noulette ut mindkét oldalán és a labirintusú Ecurie-től északra ellenséges éjjeli támadásokat visszavertünk. Az Argonneok nyugati részében a franciák tegnap este megkísérelték, hogy elvesztett állásukat visszaszerezzék. Tüzérségük tömeges harcúállítására dacára támadásaik teljesen megküszultak. Ugyanígy végződött a Transee mindkét oldalán két km. szélességben ellenünk intézett gyalogsági támadás. Szokatlanul nagy veszteségek után az ellenség visszamenekült állásába.

A Vogézekben rajta ütöttünk azon az ellenséges csapaton, amely megszállta a Miceraltól közvetlenül keletre emelkedő hegykupot, 50 fogoly és egy géppuska maradt a kezünkön. Kiváló sikereink voltak harcúvonalunk délkeleti részén ellenséges repülőek ellen. A légi harcban 2 ellenséges repülőgépet a Schlucht szorosától északra és Gerardmeer mellett lőttünk, másik kettőt ágyútüzünkkel Largipfennél és Reinfeldennél schweizeri területen leszállásra kényszerítettünk.

Keleti hadszíntér.

Prasznyziól északra és északkeletre azok az orosz támadások, amelyek főképen a június 25-én elfoglalt uj állásunk ellen egészen az Oglendától keletre területig irányultak, az ellenség nagy veszteségei mellett összeomlottak.

Délkeleti hadszíntér.

Halicsot megszállottuk. A Dnyeszteren ma reggel itt is átléptünk. Ezzel Linsingen tábornok seregének 5 napi nehéz harcú után sikerült, hogy arcúvonalának egész hosszában a folyón az átkelést kikényszerítse. Tovább északra csapataink a megvert ellenséget a Gnila-Lipa szakasz felé üldözik. Jun. 23. ika óta Linsingen hadserege 6470 oroszot fogott el.

Lembergől északkeletre közeledünk a Bug-szakaszhoz. Tovább nyugatra egészen

Ciechanow vidékéig a szövetséges csapatok tovább előnyomulóban vannak. Több ezer orosz elfogtak és számos ágyút és géppuskát zsákmányoltak. (Legfelső hadvezetőség.)

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Felmentette Teszler Simont a kir. tábla. A kir. törvényszék annak idején hamis bukás miatt elítélte Teszler Simont, volt posztókereskedőt. A kir. törvényszék ítéletével szemben felebbezést jelentett be Teszler Simon. A kir. tábla tegnap foglalkozott az ügyvel és Teszler Simont a hamis bukás vádjáról felmentette.

Csöd A kir. törvényszék esőbírósa elrendelte a csődöt *Leipnik* Mihály nagyváradai kereskedő ellen június 26-án. Csőd-tömegbiztos lett dr. Patzko Antal törv. bír., helyettese dr. Révész Gusztáv törv. bír. Tömeggondnok Schütz Albert, helyettese dr. Zilahy Gusztáv. A követelések bejelentésére határidőül augusztus 5-ét tűzték ki.

SZERKESZTOI PÓSTA.

Muzeum. Igen, a muzeum hétköznapokon is megtekinthető, íthát pénteken vagy szombaton is.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
11367/915 szám.

Hirdetmény

a halászati tilalom tárgyában.

Tudomásomra jutott, hogy egyesek az 1888. évi XIX. tc. 18. §-ában és a halászati társulatok üzemterveiben felsorolt halfajokra nézve megállapított halászati tilalmi időszakot mindenféle ürügy alatt — mint pl. az élelmiszerhiány, kórházak részére szánt szeretetadományok, stb. — nem tartják be; azért figyelmeztetem a város közönségét, hogy a fent jelzett halászati tilalomra vonatkozó törvényekhez és szabályokhoz szigorúan alkalmazkodjék, egyben közlöm, hogy az 1888. évi XIX. tc. 18. §-ában a következő halfajokra állapított meg a tilalmi időszak:

Április 1-től július 15-ig: Póty, (potyka poszár.)

Március 1-től április 30-ig: Lepényhal.

Szeptember 15-től január 31-ig: Lazac, pisztráng

Március 1-től május 31-ig: Galóca.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy a fent jelzett törvényben megállapított halászati tilalmi időszakot pontosan tartsa be, mert a visszaéléseket a köztegyesítés érdekeinek megóvása céljából szigorúan ellenőriztetni és minden adott esetben büntetni fogom.

Nagyvárad, 1915. május 29.

Rendőrfőkapitány.

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Szerdán június hó 30-án és
csütörtökön július hó 1-én

este 7 és 9 órakor

Kacagató új mozi-szkeccs

Szökik a nőm!

Énekes mozi-szkeccs 4 részben.

Irta: Adorján László. Zenéjét szerzette: Hetényi Heidelberg Albert.

SZEMÉLYEK:

apavári Gutwillig Mór udv. tanácsos Szabados László.
Janka, neje Károlyi Sári.
Evelin, társalkodónője . . Mányai Aranka.
Von der Lilion Amadé, attaché Vajda Dezső.
PinkerTóni, magán-detektív Andorffy Péter.

Történik Budapesten.

HELYÁRAK: Páholy-ülék 1 kor. 50 fill. Zsélye 1 kor. 20 fill. Támlásszék 1 kor. II. hely 60 fill., III. hely 40 fillér.

Katonák őrmesterig és gyermekek a II-ik és III-ik helyen félárat fizetnek.

Szabad és kedvezményes jegyek nem érvényesek.

Jegyek válthatók a Vigadó pénztáránál d. u. 2 órától kezdve.

Felhívás

Nagyvárad város közönségéhez!

A háborúval kapcsolatban fellépni szokott fertőző betegségek behurcolásának és elterjedésének megakadályozására a következő

ÖVRENDSZABÁLYOK

pontos betartását és követését rendeljük el

a) Minden háztulajdonos, szállodák, vendégházak, kocsimák, éttermek, kávéházak, gyárak, iparműhelyek, intézetek, üzletek, nyilvános helyiségek stb. tulajdonosai kötelesek a köztisztaság fenntartása céljából a szemetet és trágyát naponta a hatóság által megállapított és városrészenként kijelölt szemételepre kihordatni, az udvart, házelejét és folyókat naponta a reggeli órákban felsepergetni és kitakarítani.

Személtálat, arnyékszékeket, emésztőgödört és folyókat naponta kötelesek fertőtleníteni és pedig vagy frissen készült méztejtel, mely egyrészt frissen oltott méz és három rész víz keverékéből áll, vagy 5 százalékos Carboloidat, vagy 5 százalékos Lysol-oldattal. Ezen fertőtlenítő folyadékokból az arnyékszékekbe naponta két liternyi mennyiség öntendő, a többi helyek pedig szintén bőségesen fertőtlenítenők.

b) A lakások tisztán tartandók, naponta többször szellőztetendők és a bennük lévő tárgyak nedves ruhával letörölendők. Különös gond fordítandó a legyek és élszökök irtására, minthogy ezek gyakran terjesztői a ragálnak. A lakosság tartsa magát tisztán, sűrűn mosakodjék vízvezetési vízben és kezét evés előtt mindenki mossa meg.

c) Evésben és ivásban mindenki mértékletes legyen. Nyers eledelt lehetőleg ne egyék, gyümölcsöt megmosva, hámozva. Elelmicikkek a legyek ellen megvédendők.

d) A Körös vizének használata bármely célra tilos, ugyszintén nem szabad az egyes házakban még meglévő kutak vizét sem ivásra, sem főzésre, sem mosogatásra használni.

e) Piaci árusok, elelmicikkek árusítói kötelesek helyiségeiket, bódéikat és árusítóasztalait a legtisztábban tartani, különösen nagy gondot fordítsanak vendéglősök, kávéháztulajdonosok, cukrászok, ételkifőzők, mézszárossok, hentesek és pékek üzleteikre és műhelyeikre, hogy ugy helyiségeiket, mint áruadjaikat és áruikat a legnagyobb tisztaságban tartsák. Elelmicikkek zárthelyen vagy tiszta ruhával letakarva tartandók, hogy portól, legyektől megóvassanak. Romlott és hamisított elelmiszerek elárúsítói a legszigorúbban fognak büntettetni.

f) Ragályfogó árúk raktárait, u. m. rongy, csont és bőrtelpeket naponta fertőtleníteni kell. Erkező árúkat azonnal.

g) Sertéshizlaldák, ólak, istállók és szárnyas állatok ketrecai állandóan tisztán tartassanak és naponta fertőtlenítenessenek.

h) Hányás és hasmenéssel járó kolerára, typhusra gyanus, vagy gyanus kiütéssel járó megbetegülésnél azonnal orvost kell hivatni és a hatóságnak bejelenteni.

i) Fertőző helyről jött személyek, podgyászok elelmicikkeit, különösen szennyes ruhákat tartalmazó csomagok a hatóságnak sürgősen bejelentendők, hogy a kellő ellenőrzés és fertőtlenítés keresztül vihető legyen. Különösen kötelezettek erre szállodák és szállóhelyek tulajdonosai és vezetői.

A hatóság eljárása magában nem elég a fenyegető járványok elleni védelemre, minden polgárnak ki kell ebből venni részét és e tekintetben számítnak is Nagyvárad város intelligens lakosságának a támogatására, mert e nélkül küzdelmünk meddő maradna.

Végül megjegyezzük, hogy amennyiben ezen felhívásnak egyesek eleget nem tennének, ellenük a törvényes eljárás folyamatba fog tétetni és minden kihágás a legszigorúbban fog büntettetni.

Nagyvárad, 1915. június hó.

Nagyvárad város tanácsa.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

16077—1915 szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi honvédelmi miniszternek 124831/20 b. 1915 számú rendelete értelmében közzhírré teszem, hogy nevezett miniszter ur a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. cz. 24. és 27. § ai alapján a következőket rendelte el:

1. §. A malátagyáraknak és sörgyáraknak a m. kir. ministerium M. E. 1692/1915 számú rendelete értelmében bejelentendő 1915. évi május hó 23-iki maláta-készleteiből egy ötöd részt ezennel hadicélokra igénybevetteknek jelentem ki. Az igénybe vett készleteket akár megtörtént bejelentésük, akár nem, a birtokos 1915. évi május hó 23-tól kezdve el nem idegenítheti és fel nem dolgozhatja és azokkal más módon sem rendelkezhetik.

2. §. A birtokos az igénybevett készleteket a katonai igazgatás részére való tényleges átvételük időpontjáig megőrizni köteles.

Az igénybevett készletek, amennyiben szakértői megállapítás szerint hadicélokra alkalmasak, a katonai igazgatás által: métermázsánként 90 korona térítés ellenében átfognak vétetni.

Ez az ár magában foglalja úgy azokat a költségeket, a melyek az árunak elszállítása időpontjáig annak raktározásából és kezeléséből származnak, valamint a rakodó állomáshoz való szállítás költségeit is.

3. §. Az igénybevett, de a szakértői megvizsgálás alkalmával hadicélokra alkalmasnak nem talált készletért a birtokosnak, a bejelentés napjától addig az időpontig, amelyben a készlet szabad rendelkezésére bocsáttatik, minden napra jár térítés a mely a megállapítandó becsérték évi 9% ának alapul vételével számítandó ki,

4. §. Ha a készletet 1915. évi augusztus hó 15-ig végleg át nem veszik, a birtokos a készlettel szabadon rendelkezhetik.

Ebben az esetben a birtokosnak erre az időre a 3. §-ban meghatározott térítés jár.

5. §. Aki az igénybevett készletet, vagy annak egy részét a jelen rendelet ellenére elidegeníti vagy feldolgozza, vagy pedig azal a jelen rendelet ellenére más módon rendelkezik, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 17. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint a rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavon országokban a kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

6. §. E rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Nagyvárad, 1915. május hó 27.

Eleméry Ferencz
katonaügyi tanácsnok.

Hirdetmény.

Egy magasabb katonai parancsnokságnak átmenetileg Nagyváradra történt helyezése folytán nagyobb létszámú katonatiszt jön városunkba.

Az idétrekező katonatisztek egy részének — az eddigi gyakorlathoz képest — szállodákban való elhelyezése ez idő szerint nem eszközölhető, részben a szállodák teljesítő-képességének korlátozott volta, részint azért, mert a Nagyváradot felkereső vidéki vagy átutazó közönséget a szállóhelyektől teljesen megfosztani nem lehet.

Ez okból a tiszti beszállások céljaira a magántulajdon képező s az 1879. évi XXXVI. t. c. 9. § a értelmében szállásadásra kötelezett házak fognak igénybe vétetni, természetesen az arányos teherviselés elvének megfelelően.

A számadási kötelezettség megállapításánál a következő irányelvek szolgálnak:

A tiszti szállásadás kötelezettsége a ház birtokost terhelvén, az elsősorban a háztulajdonostól követeltetik, amennyiben a háztulajdonos nem lakik házában s az 1879. évi XXXVI. t. c. 15-ik § ában megadott azon

jogával, hogy az elszállásolás végett hozzá utalt tisztet ugyanazon városrészben fekvő más helyiségbe saját költségén kellően elhelyezheti, nem él s a bérbeadott lakások valamelyikében alkalmas, kellően bebutorozott szoba van, az a lakótól is igénybe fog vétetni az előirt illeték fejében.

Ezen alapelvek alapján történendő elszállásolás foganatosításával a városi katonai ügyosztály által kiküldött szállásbiztos a tiszti szállások kijelölése végett a helyszínen meg fognak jelenni. Miután a haderő érdekeinek bármily tekintetben való előmozdítása a jelenlegi nehéz időkben mindenkinek hazafias kötelessége s meg vagyok győződve, hogy Nagyvárad város hazafias és áldozatkész polgársága ezen kötelezettséggel elől sem fog elzárkózni, felkérem a szállásadásra kötelezett háztulajdonosokat, illetve az igénybe veendő magánlakások bérleit, hogy a katonai ügyosztály kiküldöttjét s a szállásolással megbízott katonatisztek feladataik teljesítésében előzékenyen támogatni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1915 június 16.

Eleméry Ferencz
katonaügyi tanácsnok.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izó-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés mellett házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletet szolgálunk.

Költségmentesen ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

Wolfram lámpák

állandóan nagy választékban kap-hatók.

Villamos motorok

1/2. méretű minden nagyságban.

Felszerelő telefonja 55. sz.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

18923—1915 szám.

Hirdetmény.

A cs. és kir. temesvári katonai parancsnokságnak 19187—1915 M. A. számú megkeresése alapján közzhírré teszem, miszerint a katonai parancsnokságnak a kutfurás mesterségét űző és abban jártas egyénekre van szüksége.

Felhívom tehát mindazokat, akik ezen mesterséggel foglalkoznak avagy azt értik, hogy összeírásuk végett a város tanácsa katonai ügyosztályában (II. em. 33 számú szobában) folyó hó 28—30.ig multhatatlanul jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1915 június 25.

Eleméry Ferencz
katonaügyi tanácsnok.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

14003—1915. sz.

Hirdetmény.

Az állami mértékhitelítő hivatal f. évi 186 számú megkeresése értelmében közzhírré teszi, hogy Olaszi városrész és a Szőlőhegyre nézve az 1915. évi időszakos mértékhitelítés a következő sorrendben fog megtartatni:

Az a. b. betűkkel kezdődő nevek július 6 án cz. e. betűvel kezdődők július 7 én f. betűvel kezdődők július 8—9 én. g. betűsök július 10 én h. i. betűvel kezdődők július 13-án. k. betűvel kezdődők július 14-én és 15-én. l. m. betűvel kezdődők július 16. 17. o. r. betűsök július 20. 21. s. sz. betűvel kezdődők július 22. 23 án. t. z. betűvel kezdődők pedig július 24. 27-én.

Felhívom ennél fogva az olaszi-i városrészben és a szőlőhegyen lakó összes kereskedők, iparintézetek és ipartelepek tulajdonosait, hogy az időszakon hitelítésre kötelezett mértékeiket a fent jelzett napokon az Állami mértékhitelítő hivatalnál mutassák be, mert ellenkező esetben 200 koronától 800 koronáig terjedhető pénzbüntetés és 8 napig terjedhető elzárással büntetettnek.

Nagyvárad, 1915. június 26-án.

Rendőrfőkapitányság.